

ДГ "Осми март"
гр. Първомай, пощ. код 4270, ул. "Спартак", № 11А
тел: 0336/ 6 35 25, email: odzosmimart@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ : .....

ДИРЕКТОР НЕЛИ ЧЕПИШЕВА

СТРАТЕГИЯ

ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОЗИТИВНА МУЛТИКУЛТУРНА, СРЕДА – СРЕДА ЗА
АКТИВНО СОЦИАЛНО ПРИОБЩАВАНЕ

В ДГ „ ОСМИ МАРТ „ ГР. ПЪРВОМАЙ

ЗА ПЕРИОДА 2020-2023 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Стратегия за изграждане на позитивна образователна мултикултурна среда, наричана по-нататък за краткост Стратегията, е съобразена с ключови национални нормативни актове, стратегически документи и национални програми, свързани с образователната интеграция в областта на правата на децата и правата на лицата, принадлежащи към етническите малцинства:

- ❖ Закон за предучилищното и училищното образование;
- ❖ Наредба за приобщаващото образование;
- ❖ Международната конвенция за правата на детето;
- ❖ Световната програма на ЮНЕСКО "Образование за всички";
- ❖ Национална стратегия на детето 2008-2018;
- ❖ Национална стратегия за интеграция на лицата, получили международна закрила в Република България 2014-2020 г;
- ❖ Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- ❖ Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- ❖ Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 –2020 г.);
- ❖ Закон за защита от дискриминация;
- ❖ Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

Стратегията надгражда вече работещите в детската градина утвърдените планове, мерки, програми и стратегии:

- ❖ Стратегия за развитие на детската градина за периода 2020 – 2024 г.;
- ❖ Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на деца от уязвими групи;
- ❖ Програма за намаляване дела на преждевременно напусналите системата на образованието;
- ❖ План за действие в изпълнение на националната програма за повишаване на грамотността;
- ❖ План за развитие на детската градина;
- ❖ План за квалификационните дейности на служителите в детската градина;
- ❖ Програма за работа с родители и деца през периода на адаптация на децата от семейната среда към на условията на детската градина;
- ❖ Мерки за повишаване качеството на образованието;

Мултикултурното образование има за цел да създаде педагогически благоприятно взаимно обогатяване на малки и доминиращи култури, в резултат на което се осъществява формирането и самоопределението на индивида. Това означава да се вземат предвид културните, образователните и социалните интереси на етническите малцинства в контекста на плуралистична културна и национална среда и водещата роля на културата на основната етническа група. В хода на мултикултурното образование има взаимно обогатяване на големи и малки етнически групи, без да се засяга последното в духа на идеалите на демократичното гражданско общество.

Разработването на план за реализиране на Стратегията ще даде възможност да се предприемат реални действия по проблемите на изграждането на образователна среда, приобщаваща в позитивен климат децата от различни етнически малцинства, ще определи принципите и насоките на образователния процес и мерките за повишаване на квалификацията на работещите с децата.

ТЕОРЕТИЧНИ АСПЕКТИ МУЛТИКУЛТУРНАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

1. Определяне на понятието „ култура“

Културата е набор от поведения, обхващащи мисли, начини за комуникация, езици, практики, вярвания, ценности, обичаи, ритуали, начини за взаимодействие, роли, взаимоотношения и поведение. Понятието култура се отнася до групи или общности, които споделят общи преживявания, определящи техните възприятия и разбирането на света. Тези групи могат да бъдат разграничени по пол, раса, сексуална ориентация, идеология, националност, религия, професия, език или други фактори. Културата не е статична, а динамична. Ето затова едно лице може да принадлежи едновременно към няколко култури. Културата не се предава по наследство. Тя се научава. Култура засяга някои човешки черти и емоции. Например, чувства на любов и гняв, без самите те да са културни черти, се изразяват по различен начин в зависимост от културата, към която принадлежим. Разнообразието засяга културата. С други думи, културната среда се отразява в поведението. Разнообразието на общността прави уникални всеки конкретен клас, училище, група в детска градина или страна.

2. Разбиране на понятието „мултикултурна образователна среда,,

В съвременните условия много държави, страни, които признават мултикултурализма на общностите, обръщат сериозно внимание на поликултурализма като стратегия за устойчиво развитие, стремят се да подготвят младите хора за продуктивно межкултурно взаимодействие и сътрудничество. Развитието на мултикултурното образование в България се превърна в съществена част от цялостната стратегия за културно развитие, обусловено от необходимостта от запазване на социокултурния плурализъм и многообразие, отразяващ културната идентичност на всяка етническа общност. Положителните тенденции показват, че готовността на подрастващото поколение за междуетническо взаимодействие е неразделна част от неговото формиране, развитие и става най-важният компонент на конкурентоспособността на съвременния човек.

В образователната система мултикултурализмът означава, че той трансформира културите, изграждащи мултикултурализма, където всяка от тях, взаимодействайки, се обогатява качествено и постепенно губи хомогенните си черти. Според Е.Р. Хакимова, „мултикултурното образование е насочено към формиране на културна рефлексия, в резултат на което познаващият субект се издига над различни етнокултурни парадигми на виждането на света и човека“. Американският учен Р. Ханви призовава да се съсредоточи върху насърчаването на широка визия за разнообразно общество, зачитане на всякакви „образи на света“. Следователно идеята за единство, консолидация в многообразието е ключова за разбирането на мултикултурализма.

Анализът на съвременните теоретични и експериментални изследвания, посветени на проблема с мултикултурното образование, дава възможност да се обособят основните насоки за развитие на мултикултурното образование:

- формирането на планетарен мироглед, глобализъм, основна култура на индивида; ориентация към национални и универсални морални ценности, към най-високите постижения на човешката цивилизация, към осъзнаването на принадлежност към световната общност;

- формиране на личност, способна на активен и ефективен живот в мултинационална и мултикултурна среда, с развито чувство за разбиране, уважение към различни национални култури и уменията за хуманно, продуктивно взаимодействие с носители на различни култури;

- формирането на мултикултурно мислене, което в крайна сметка допринася за безконфликтна гражданска идентификация на личността в мултикултурното общество и нейната интеграция в мултикултурната световна общност.

Към условията и критериите на процеса на мултикултурно образование се отнася:

- отношението към човека като ценност сама по себе си, погълнала значителния потенциал на човешката раса;

- вероятността от самопроектиране, прогнозиране на бъдещето въз основа на персонификация и идентификация на личността в мултикултурна среда;
- актуализиране на културата, образованието и човека като субекти на хуманни отношения на принципите на диалога на културите .

Въз основа на гореизложеното може да се заключи, че мултикултурното образование осигурява връзката на човека с културата, допринася за насърчаването на уважение и добронамерено отношение към другите народи, основано на признаването на културното многообразие, идентичността на различни култури, формирането на духовни и морални ценности, способността и уменията за конструктивно взаимодействие с представители на различни култури в мултикултурното общество. Целта на мултикултурното образование е да формира Личност на културата, способна на активен и ефективен живот в мултикултурна среда, притежаваща развито чувство за съпричастност, толерантност, способност да живее в мир, хармония и продуктивно да взаимодейства с хора от различни националности, раси , вярвания и да покаже конструктивна активност в мултикултурното общество

Като цяло можем да обобщим , че мултикултурната образователна среда е среда, в която се създава климат за положителна оценка на различните култури, уважение и доверие, в която се прилагат методи за обучение, които изключват игнорирането на разнообразието (монокултурно образование) и се прилагат подходи, които признават и включват тези различия във всички аспекти на обучението (мултикултурно образование). В тази образователна среда :

- Учителят и учениците знаят как техните собствени културни идентичности засягат динамиката в стаята.
- Нормите за поведение и основните правила са отражение на културното разнообразие.
- Всички ученици участват, независимо от своите културно разнообразни стилове на комуникация.
- Учебното съдържание, ученето, задачите и оценяването отразяват културно разнообразните им стилове.
- Властта е споделена.
- Конфликтите – и явни, и тайни, се използват конструктивно, за да се осмислят и превъзмогнат различията и се подобрят учебните резултати.
- Динамичните процеси в средата са важен фокус за усъвършенстването на съдържанието и технологията на обучение.

АНАЛИЗ НА ПРОБЛЕМИТЕ СВЪРЗАНИ С ОБРАЗОВАНИЕТО В МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

Модерната епоха с право се нарича ера на етническият ренесанс. Укрепването на ролята на културата във всички сфери на обществения живот, включително образованието, диктува необходимостта от запазване и познаване на културата на индивида. В съвременната социокултурна ситуация човек е на границата на културите, взаимодействието с които изисква диалог, разбиране, уважение към културната идентичност на другите хора. В исторически план единството на знанието и културата означава приемственост и приемственост на межкултурните и междуетническите връзки. Само човек може да открие универсални човешки ценности, да бъде способен на диалог на култури, овладявайки глобални и национални култури.

Актуалността на проблема на научно и теоретично ниво идва от недостатъчната разработка (в съответствие със социалния ред и основните задачи, стоящи пред предучилищните образователни институции в аспекта на изучаване на етнокултурния компонент на образователния процес) на концептуални и теоретични подходи към използване на етнокултурата в органична връзка с историята на развитието на самите хора, неговия манталитет, стереотип за национален характер, национално самосъзнание при осъществяване на процеса на формиране на етнокултурно възпитание на личността на децата в предучилищна възраст.

В България необходимостта от мултикултурно образование се признава на държавно ниво от редица документи, които подчертават, че важно свойство на духовното и морално развитие на гражданин на България е способността на човек да оценява и съзнателно да изгражда отношение към себе си, другите хора, обществото, държавата, към света като цяло въз основа на традиционните морални норми и морални идеали, а съдържанието на образованието трябва да насърчава взаимното разбирателство и сътрудничество между хората, независимо от етническата им принадлежност.

Анализът на регулаторната стратегическа рамка за развитието на образованието, обучението и ученето в Република България за периода 2021 - 2030 г. / проект / ни позволява да заявим, че образованието трябва не само да обучава висококвалифициран персонал във всички основни области на общественнополезна дейност в съответствие с нуждите на обществото и държавата, но също така да отговаря на нуждите на индивида в интелектуалното, културното и моралното развитие. По-специално, анализът на държавния образователен стандарт в посока обучение трябва да даде възможност да се обособят общи културни компетенции, свързани с вкореняването на духовните и културните традиции на многонационален народ, развитие на толерантно поведение в различни културни среди: разбиране на историята на формирането на различни видове култури, притежаване на методи за овладяване и предаване на културен опит; осъзнаване и овладяване на методи за толерантно възприемане на етнокултурни и конфесионални различия на участниците в образователния процес в изграждането на социални взаимодействия.

Един от основните проблеми в работата на учителя е действителното осигуряване на равен статус на децата..Редица изследвания показват влияние на доброто отношение на

учителя върху академичните достижения на децата от малцинствата. От учителя се очаква повече време, отделено на такива деца, повече и по-разнообразно стимулиране, по - топли отношения, общо повече внимание. Недостатъци – недостатъчно зрителни контакти, игнориране на техните коментари, често прекъсване, отделяне на малко време за обсъждане на учебните проблеми, пренебрежение и дори явна отрицателна реакция на малцинствения език, слаба и некачествена обратна връзка. „Ефект на мисионера” при учителите – предположението, че най - добре познават образователните потребности на малцинствата, макар че фактически познанията им са малко и неточни. Двете най-големи грешки в мултикултурното образование са силната асимилационистка идеология и неспособността на учителите да видят гледната точка на малцинствата. Това увековечава културно капсулиращите и етноцентристки митове.

ВИЗИЯ

За да определим съдържанието и параметрите на мултикултурното образование, в ДГ “ Осми март “ разчитаме и изхождаме от разпоредбите, разработени от специалисти и се придържаме към образователните изисквания и разпоредби- съдържанието на мултикултурното образование да се състои от няколко блока: овладяване на съответните знания, овладяване на процедурите на междуетническа комуникация, насърчаване на хуманно отношение към културно разнообразния свят, а параметрите на образователното пространство са: степента на насищане с условия, възможността за влияние върху формирането на личността; нивото на изисквания към образователни програми, форми и методи на обучение; условия и възможности за развитие на дейността на ученика и неговата лична свобода; показател за съзнателното включване на всички субекти на образователния процес; Следвайки насоките на тези концепции ще бъдат индикатор за стабилност във времето .

Имайки предвид мултикултурната среда в нашата община, ние се придържаме към определението - „Мултикултурна среда е съжителството и взаимодействието в конкретно социално пространство на разнообразни, равни култури и техните представители, както и предполагащо определено отношение на индивидите към това многообразие“. Тази гледна точка ни позволява да твърдим, че мултикултурната среда е социално и културно пространство, което включва набор от много отношения и връзки, чрез които човек е включен в културните връзки на полиетническо общество. По този начин мултикултурната среда на образователното пространство се разглежда от нас като важен социално-педагогически фактор в положителното взаимодействие на различни култури.

Към момента в ДГ „ Осми март „ образователната система интегрира успешно деца от етническите малцинства, съхранява и развива етнокултурната им идентичност и спомага за изграждането им като пълноценни личности. Системата за формиране на мултикултурна образователна среда при ДГ „ Осми март „ отчита нуждите на учителите в интегриран подход към обучението, възпитанието и развитието на детето. Това е необходимо допълнение към съществуващите примерни образователни програми за предучилищно образование. Процесът на формиране на междуличностни отношения на децата в предучилищна възраст в мултикултурна образователна среда в детската градина ще се развие ефективно в дългосрочен план като се следват принципите:

- ✓ процесът на отглеждане на деца да протича заобиколен от предметна среда, която отчита всички култури от различни националности на децата, посещаващи детската градина;
- ✓ в детска градина, да се осъществява образователен процес в духа на толерантност, уважение от страна на детето към друго дете, от страна на педагози и възпитатели към детето, независимо от неговата националност;
- ✓ в съдържанието на образованието на предучилищната образователна институция да е включен емоционален, духовен, интелектуален модул, свързващ изучаването на културите на народите, представени в предучилищната образователна институция, независимо от доминиращата нация;
- ✓ подхода на учителя се фокусира върху премахването на расовата и етническа дискриминация и предубеждения и преподават ценности, които създават условия за разбирателство, диалог и сътрудничество в мултикултурна среда,

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА СТРАТЕГИЯТА

Мултикултурното образование е основано на някои общи принципи:

1. Всеобхватност - предназначено е за всички деца във всички степени и типове учебни заведения.
2. Развиващ характер - процес на систематични, прогресивни и продължителни изменения, свързани с развитието на детето.
3. Индивидуализация на опита - мост за създаване на значими връзки между абстрактното знание и фактическия жизнен опит на етнически и културно различни деца.
4. Връзка с общото образование - то е необходимо за качествено общо образование и не може да го замества или изчерпва.
5. Личностен подход - всички хора се характеризират с множественост на културната идентичност, различни степени на присъединеност, изразени чрез бит, обичаи, език, социални връзки, родство и организационно членство.
6. Динамичност – интеркултурното образование трябва да отразява променящата се природа на културите.
7. Корекционен подход - акцент върху образователно - възпитателните проблеми на културно различните деца.
8. Разнообразие - интеркултурното образование води до сливане на разнообразни културни наследства, опити, перспективи и приноси.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

1. Развитие на етническа и културна грамотност и постигане на интеркултурна социална компетентност у децата, създаване в предучилищна институция на социокултурно пространство и условия за формиране на толерантно взаимодействие на детето с външния свят;
2. Повишаване на компетентността на родителите в областта на мултикултурното образование на децата. Коригиране на предразсъдъци (ценности и нагласи);
3. Интегриране и позитивно приобщаване на деца от етнически малцинствени групи в региона. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства: Формиране на базови образователни навици и постигане на образователна справедливост;

4. Формиране на мултикултурни компетентности у учителя и създаване в предучилищна институция на социокултурно пространство и условия за формиране на толерантно взаимодействие на дете с външния свят; повишаване на компетентността на учителите в областта на мултикултурното образование и образование на децата;

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

Дейности по Стратегическа цел 1 - Развитие на етническа и културна грамотност и постигане на интеркултурна социална компетентност у децата създаване в предучилищна институция на социокултурно пространство и условия за формиране на толерантно взаимодействие на детето с външния свят;

- Предизвикване на интерес към собствените си и други расови характеристики - да се даде възможност на детето с основание да се гордее със своята раса ;
- Премахване на преценката, че хората с тъмен и мургав цвят на кожата принадлежат към по-ниска категория хора ;
- Предоставяне на максимално налична информация за националните характеристики на връстниците;
- За игра да се предлагат кукли, олицетворяващи различни народи и етноси ;
- Насърчаване на културното многообразие;
- Предоставяне възможност за слушане на народна музика на етнически групи;
- Запознаване на децата в предучилищна възраст с дрехи и предмети от различни култури ;
- Обграждане на детето с предмети от национален характер. Това ще помогне на децата от най-ранна възраст да разберат, че са част от българския народ;
- Използването на фолклор във всичките му проявления (приказки, песни, пословици, поговорки, хороводни танци и др.), той е този, който съдържа всички ценности на българския език. В устното народно изкуство са запазени особености на многонационален характер, присъщи нравствени ценности, идеи за добро, красота, истина, смелост, упорита работа и лоялност;
- Народни празници и традиции. Именно тук са съсредоточени най-добрите наблюдения на характерните черти на сезоните, метеорологичните промени, поведението на птиците, насекомите и растенията. Освен това тези наблюдения са пряко свързани с труда и различните аспекти на социалния живот на човека в целия им облик и разнообразие;

Дейности по Стратегическа цел 2 Повишаване на компетентността на родителите в областта на мултикултурното образование и образование на децата. Коригиране на предразсъдъци (ценности и нагласи) комплексно с участието на обществени институции.

- Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците от етническите малцинства;
- Осигуряване на ефективно сътрудничество между заинтересованите страни (община, образователни институции, НПО и др.) за провеждане на успешни интеграционни политики;

- Осигуряване на учебни пособия и материали за децата в задължително предучилищно образование, включени в процеса на образователна десегрегация;
- Набиране и популяризиране на добър опит от заинтересованите страни по разработване и прилагане на политики и мерки в областта на образователната интеграция на деца от етническите малцинства;
- Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно – възпитателния процес;
- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси;
- Привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.;
- Реализиране на общинско равнище на план за поетапна десегрегация, основан върху анализ на образователните потребности и обществените нагласи, осигурен с целево финансиране и обвързан с конкретни срокове и отговорни институции;
- Включване в общинския план за интеграция на етническите малцинства на мерки, насочени към предотвратяване на вторичната сегрегация;
- Активно участие и взаимни инициативи с Консултативния съвет към РУО Пловдив за изпълнение на дейностите по Националната стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническата малцинства;
- Осигуряване на разнообразни форми на допълнителна подкрепа за децата от етническите малцинства за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система;

Дейности по Стратегическа цел 3 Интегриране и позитивно приобщаване на деца от етнически малцинствени групи в региона. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства: Формиране на базови образователни навици и постигане на образователна справедливост;

- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства;
- Разработване на празничен календар с изяви на деца от различните етноси в плана за дейността на детската градина за съответната учебна година;
- Разпространение на добри практики за запазване и популяризиране на културните традиции на етническите общности чрез съвременни технологии;
- Прилагане на разнообразни практики, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства;

Дейности по Стратегическа цел 4

- Формиране на мултикултурни компетентности у учителя , създаване в предучилищна институция на социокултурно пространство и условия за формиране на толерантно взаимодействие на детето с външния свят; повишаване на компетентността на учителите в областта на мултикултурното образование и образование на децата;
- Разпространение на добри практики за запазване и популяризиране на културните традиции на етническите общности чрез съвременни технологии;
- Инициативи и проекти, свързани с изучаването, съхраняването и развиването на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства. -
Формиране на групи за изучаване на майчин език в общинските училища. -

Осигуряване на помагала за изучаване на историята и културата на отделните етнически общности;

- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
- Осъществяване на извънучебна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи;
- Участие в инициативи на общинско ниво с цел интегриране на деца от етнически малцинства, проследяване на децата в риск;

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Критерии за оценка на формирането на толерантно отношение към мултикултурната реалност при децата в предучилищна възраст

- имат идеи за семейството, за семейни и роднински отношения;
- знаят български приказки и приказки на различни народи;
- имат познания за многообразието на народите по света; за някои особености на външния им вид, национално облекло, типични професии;
- познават историята на града, в който живеят, забележителности;
- имат представа за държавите, хората, техните обитатели, традиции, игри, за великите хора по света;
- в състояние са да анализират различни ситуации на общуване и взаимодействие между деца и възрастни (в живота, по илюстрации, в книги). Показват уважение към възрастните, чувствителност, учтивост, състрадание;
- знаят как да управляват своите чувства, настроение;
- знаят как да помогнат на друг човек; преговарят, установяват неконфликтни отношения с връстници; изграждат приятелства, не обиждат връстници и помалки деца, приемайте ги такива, каквито са;
- разбират и приемат друга култура; проявяват интерес към събитията от живота на деца от различни нации;
- умеят да изразяват мислите си в истории за постижения, мечти, планове за бъдещето, за подготовка за училище; анализират техните действия и действията на други хора.

2. Критерии за оценка на формирането на толерантно отношение към мултикултурната реалност при родители

- Активно участват в инициативи на детската градина, свързани с десегрегацията и приобщаване на децата от етнически малцинства към средата на институцията
- Съдействат при изяви и мероприятия свързани с мултикултурното образование на децата в градината
- Имат изградени норми, концепции и ценности уважаващи различията под всякаква форма - цвят, религия, традиции и обичаи

3. Критерии за оценка на формирането на толерантно отношение към мултикултурната реалност и умения за водене на образователно - възпитателния процес при учители

- имат познания за основите на теорията и практиката на межкултурната комуникация;
- има теоретични и практически знания за методи на преподаване, най-подходящи за мултикултурен клас или група, осигуряващи създаването на благоприятни условия за взаимодействие между субектите на образователния процес.
- има знания за културите на други националности; владеене на други езици; - знания в областта на мултикултурната комуникация; теоретична и методическа готовност за работа в мултикултурна образователна организация; знания за методите и принципите на формиране на мултикултурното съдържание на образованието и обучението.
- има изградени лични компетенции - развита система от хуманистични ценности, която е отговорна за мултикултурализма; развита система от универсални ценности; развита система от професионални ценности; мултикултурна толерантност; психологическа готовност за работа в мултикултурна образователна организация; етническа самоидентификация.
- Мотивационна дейност: умения за межкултурно взаимодействие; притежаване на форми, техники, методи и техники на педагогическа работа в мултикултурна образователна организация; умения за осигуряване на културното съдържание на образованието; хуманистичният стил на педагогическо взаимодействие между субектите на образованието

ПЛАНИРАНЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

1. Планиране и финансиране

Срокът за изпълнение на целите на Стратегията се определя до 2023 година.

Изпълнението на Стратегията се осъществява чрез План за действие (2021-2023 г.) утвърден от директора на детската градина и съобразен с Нар 13 за Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, както и с рамковите изисквания за образование посочени в същата наредба чл.14. Плана за изпълнение на Стратегията надгражда част от дейностите на Плана на детската градина за Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование. В Плана се дефинират конкретните дейности в изпълнението на всяка стратегическа цел, сроковете, отговорните лица, източниците на финансиране. Определят се индикаторите за оценка на изпълнението на целите. Финансирането се извършва по Оперативна програма “Наука и образование за интелигентен растеж” - проект “Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване” - Дог. № BG05M20P001 - 3.017 - 0009 - C01/14.12.2020 г., съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

2. Индикатори за реализиране на Стратегията:

Основните индикатори за реализиране на Стратегията са индикатори за изпълнение и индикатори за резултат, както следва:

2.1. Индикатори за изпълнение:

Брой деца и родители от етническите малцинства, участващи в програмата;

Брой педагогически специалисти, включени в обученията за развитие на уменията за работа в мултикултурна среда.

2.2. Индикатори за резултат:

Дял на успешно интегрираните деца от етнически малцинства за една учебна година;

Дял на учителите, преминали обучение за работа в мултикултурна образователна среда;

3. Наблюдението на изпълнението на Стратегията има за цел Отчитане на постигнатите резултати; Отчитане отношението между постигнатите резултати и вложените средства; Анализиране постигнатите и набелязване на нови/актуализирани мерки; Информиране участниците за актуалното състояние на изпълнението на Стратегията; Актуализиране на мерките, поради настъпили промени в средата за изпълнение на Стратегията и др.

4. Отчитането и контрол на изпълнението на Стратегията:

Осъществява се чрез годишен отчет за изпълнение на Плана по Стратегията от директора на детската градина.

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на детската градина

2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора

3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

